

Redakcijas padome

Juris Savickis	padomes priekšsēdētājs, SIA "ITERA Latvija" prezidents, LZA goda mecenāts
Namejs Zeltiņš	priekšsēdētāja vietnieks zinātniskajos jautājumos, profesors, <i>Dr. habil. sc. ing.</i>
Aigars Kalvītis	AS "Latvenergo" valdes priekšsēdētājs
Uldis Bariss	AS "Conexus Baltic Grid" valdes priekšsēdētājs
Kaspars Cikmačs	AS "Latvenergo" valdes loceklis
Gatis Junghāns	AS "Augstsprieguma tīkls" valdes loceklis, <i>Dr. sc. ing.</i>
Māris Balodis	AS "Latvenergo" izpētes un attīstības direktors, <i>Dr. oec.</i>
Ivars Kalviņš	LZA prezidents, akadēmiķis
Ojārs Spārītis	LZA viceprezidents, akadēmiķis
Leonids Ribickis	RTU rektors, akadēmiķis
Egils Dzelzītis	profesors, <i>Dr. habil. sc. ing.</i>
Kārlis Briņķis	LEEA eksperts, <i>Dr. sc. ing.</i>
Tarmo Somere	Igaunijas ZA prezidents
Ludvigs M. Bednarcs	<i>Dr. sc. ing. (ASV)</i>
Jerzijs S. Mihna	prof., <i>Dr. habil. ing., Dr. h. c. LZA (Vācija)</i>
Jurijs Tabunščikovs	akadēmiķis (Krievijas Federācija)
Jurģis Vilems	akadēmiķis (Lietuva)

Redakcija

Redaktors: **Leo Jansons**
 Zinātniskais redaktors: **Māris Balodis**
 Literārā redaktore: **Anda Meistere**
 Datorgrafīks: **Uldis Freimanis**

Redakcijas adrese:
 Dzirciema iela 121, Rīga, LV-1055
 Mob. tālr.: 26245896
 E-pasts: leo@lza.lv
 www.enerģijaunpasaule.lv

Izdevējs

SIA "Enerģija un Pasaule"
 Reģistrācijas nr. 40003614953
 Valdes loceklis: **Andris Auziņš**

Iznāk reizi divos mēnešos
 Iespiests SIA "IBC Print Baltic"

Par rakstos pausto faktu un datu pareizību atbild rakstu autori.
 Autortiesības uz publicētajiem rakstiem pieder
 žurnāla "Enerģija un Pasaule" redakcijai.
 Pārpublicēšana iespējama tikai ar rakstisku žurnāla "Enerģija un Pasaule"
 redakcijas piekrišanu.

Sadarbībā ar:

Saturs

Salaspils kodolreaktoram – 60. gadskārta	2
Pranu Noreiku pieminot	4
<i>Fit for 55</i> – jauns izaicinājums un jaunas iespējas	8
No <i>Verband der Grosskesselbesitzer</i> līdz <i>VGB PowerTech e.V.</i> Asociācijas 100 gadu vēstures lappuses	14
Ūdeņraža dažādās krāsas: ko tās nozīmē un uz ko norāda	24
Neaplicinātās elektroenerģijas izcelsmes sastāvs	30
2020. gads Eiropas vēja enerģētikā un nākamo piecu gadu perspektīva	34
<i>Quo vadis</i> , elektrotīklu stabilitāte? Palielinās izaicinājumi, mainoties elektroenerģijas ražošanas portfelim	40
Latvijas elektroauto uzlādes tirgus modeļi un izaicinājumi	48
PEP LNK aicina jaunos enerģētikas ekspertus Nākotnes enerģētikas līderu programmā	54
FEL-100 programma: iet tālāk un domāt plašāk	56
Latvijas Elektroenerģētiku un Energoūvnieku asociācijai – 100	60
CNG – tilts uz daudzpusīgu transporta sektora dekarbonizāciju Latvijā	68
Viedā dabasgāzes uzskaitē Eiropā un Latvijā: virzieni, tendences, plāni	76
Gāzes pārvades tiešie pieslēgumi: realitāte un nākotnes perspektīvas	84
Mūsdienu kodolenerģētikas situācija Eiropā un pasaulē	88
Desmit Latvijas skolas saņems AS "Latvenergo" finansējumu fizikas kabineta aprīkojumam	92
RTU paraksta sadarbības memorandu ar Masačūsetsas Tehnoloģiju institūtu	94
Krioelektronu mikroskopija un molekulārā bioloģija	95
Content/содержание	100

Žurnāls "Enerģija un Pasaule" – Cicerona Goda nosaukuma laureāts

Fit for 55 – jauns izaicinājums un jaunas iespējas

Eiropas Komisija (EK) šī gada 14. jūlijā publicēja priekšlikumus, kā Eiropas Savienībai (ES) sasniegt juridiski saistošo mērķi līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefektu izraisošo gāzu (SEG) emisijas par 55 procentiem salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.

Vairāk nekā tūkstoš lapušu garā priekšlikumu pakete, kura pazīstama ar nosaukumu *Fit for 55* ("Gatavi mērķrādītājam 55%"), attiecas uz plašu reformu klāstu, kas aptver gan galvenās ES klimata politikas jomas, gan ar tām cieši saistītos ekonomikas segmentus: transportu, enerģētiku, būvenerģētiku un nodokļu politiku.

Ūdeņraža dažādās krāsas: ko tās nozīmē un uz ko norāda

Eiropas Savienības dalībvalstis ir apņēmušas pilnas fosilo enerģoresursu zaudējumu nākotnē vismaz daļēji kompensēt uz straujas ūdeņraža enerģētikas attīstības rēķina.

Vēl vairāk – tieši uz zaļā, bet ne citu krāsu ūdeņraža enerģētikas rēķina. Kas ir ūdeņradis, ko nozīmē un uz ko norāda tā krāsas? Un cik plaša īsti ir pašreizējā ūdeņraža krāsu palete? Šie jautājumi ir gana aktuāli, ne tikai iezīmējot ūdeņraža enerģētikas patieso sarežģītību, bet arī cenšoties saprast tās daudzveidības perspektīvas tuvākā un tālākā nākotnē

Neapliecinātās elektroenerģijas izcelsmes sastāvs

Mūsdienu elektroenerģijas tirgus modeļi nopirktajai elektroenerģijai nav nekādas tiešas piesaistes elektroenerģijas izcelsmei; ražotājiem biržā iesniedzot savus ģenerācijas piedāvājumus un patērētājiem – patēriņa pieprasījumus, nav iespējams noteikt, kādu daļu no kopējā piedāvājuma patērētājs ir saņēmis.

Turklāt biržām nav detalizētas informācijas par piedāvātās elektroenerģijas ražošanas enerģijas avotiem. Attiecīgi ir nepieciešams mehānisms, kā noteikt patērētājiem piegādātās elektroenerģijas izcelsmi.

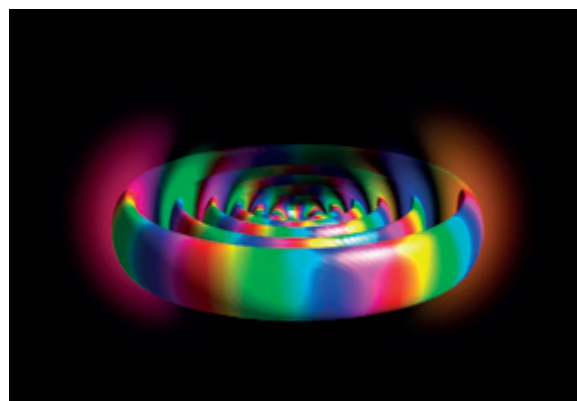
Latvijas elektroauto uzlādes tirgus modeļi un izaicinājumi

Ar degvielas uzpildes stacijām ir pazīstams ikviens, kas vada automašīnu, tomēr šo staciju biznesa modeļi un tīklu attīstības izaicinājumi lielākoties ir zināmi tikai profesionāļiem. Elektroauto (EA) uzlādes tirgus segments ir gana daudzpusīgs: to veido gan uzlādes risinājumi, kas izmantojami mājās, gan tādi, kas noderēs ceļā, darbavietā un citos galamērķos.

Kādas tendences vērojamas EA uzlādes tirgū šobrīd? Kādi ir šī tirgus izaicinājumi? Kur tirgus virzīsies nākamajā desmitgadē, un vai varam prognozēt, ka iesim attīstīto Eiropas EA uzlādes tirgu pēdās?

8. lpp.

24. lpp.

30. lpp.

48. lpp.